Universal Declaration of Human Rights - Themne

© 1996 - 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR* in *Unicode* project, http://www.unicode.org/udhr.

Mʌshelɔ Ma Anfəm na Rʌru Ta Amari Ma Rʌwuni Kəpet

KAWASƏR ANKAN

Dwa ta salata kʌsɔthnɛ ʌyiki a komʌnɛ aŋ fəm akəpet, ɔwa yi ʌmari məthənʌnɛ a komʌnɛ ŋa-e, ŋa yi ʌŋgbeth ŋa rʌwankom, mʌlompi, yi mʌthɔfəl ka nɔru.

Dwa, kn knln agbnp yi knsay nmari ma anfəm akəpet mn po knrn kndifəthnnε nke po ləsər tntemp ta anfəm akəpet, owa kə po knrn ka rnru nre, pə yi nanrn anfəm akəpet manba nan rnwankom ra knfof, kntnn ɛdina, kəte ba rənes kəpa ye, nne nn tha yi mnfela ma anfəm akəpet thon bɛ noru. Owa o fisa ti, knmn a te gbondar anfəm rə tny o tny bɛ mə yo na an thnnthonɛ tə kəfumpər ane bət nnfoso mə thnlər na-e, owa tnsoma, a yi təkə bot ɛtho məkunkəla na-e.

Owa a yi təkə sakəthi ʌkɛra ʌke dɛr o dɛr, təkə yɔ tʌthɔf ta rʌru bɛ təmanɛ. Owa tʌsoma aŋfəm ŋa tʌthɔf bɛ aŋ wopʌnɛ ka rʌru, aŋ bot ka mʌsekrʌnɛ maŋ təkə beŋ kʌmʌ aŋ gbasi ɔfu fəlen malane ma kʌsɔŋ aŋfəm akəpet ʌmari akomʌnɛ ŋa, ka ayiki yi to wuni kəpet ɔ yi-e, kəpa runiŋaŋi, yi bom ŋaŋ a thənanɛ. Owa aŋ bɛŋ təkə səkʌ ro di rʌwankom yi mayi mʌkolo mʌ aŋfəm akəpet.

Dwa rokɔm kati bε tʌthɔf ʌte yi ka ʌŋnənki aŋe, təsɔnε kəpa, tʌ tə wopanε rəkin yi tʌthɔf ta rʌru tək sakəthi yi kəwop ʌmari a komʌnɛ aŋfəm akəpet yi tʌwankom tʌŋ.

Dwa anpo bεη tə kəyi kʌsɔthnε ʌmari ʌme yi rʌwankom ʌre, yʌ yi aŋkolo ŋa mʌsekrʌnε ʌme.

Tisoma Akamatho ka Anfam na Riru ka Thisi

Λkera Λke kəpa :

Mashelo ma kason amari a komane anfem akepet ame, ma yi otema wa wuni o wuni yi ka tathof ta raru be kama wuni o wuni, agbap o gbap ka raru, o yi teke bot masekrane ame re mera aloko be, re kethekesa anfem akepet kama an seka kayikis amari a komane anfem akepet yi tawankom tan ro di, keton ka anc yi ka tathof ro kor yi ane yi ka tathof tebran. Kama anfem be ka raru an wop masekrane ame. Owa kama an sothne, yi kewop masekrane ame keton ka anfem na tathof yi ka anenki ane yi keton ka anfem be man kaman-e:

Ληsəkəl ∧totoko

A kom anfəm akəpet bε ηa athən∧nε yi r∧wankom. Dwa an ba məmari məthən∧nε. Dwa an ba məfith yi təchemp. Chiyan, an yi təkə gbasi ankos nan mɔ kəpa na təkom.

2. Aŋsəkəl bekn mnreŋ

Wuni o wuni o ba mari ma rʌwankom, yi mʌmari a bot ka mʌsekrʌnɛ ame, kama a te say ko tʌ ʌbɔnshɔ, mʌyi ma ʌŋdɛr ŋɔŋ, kəpa uwan duni thalɔm wunibom, sɔthlɔm ʌtənt mʌŋ fɔf, ʌŋdina mʌŋ tʌŋ, thalɔm kəpa ʌŋgbʌp ʌŋ yi, təkə ʌte mɔ wop ka ʌmerʌ ŋɔŋ, ʌŋthɔf ŋɔŋ, thalɔm ʌŋbɔnshɔ ɔ wur, tə mɔnɛ, ta ro a kom kɔ-o, yi mətəma ɔ-e. Rodi kati sɔ, a yɛ təkə yɔ kɔ agbʌy tə kəpa aŋgbʌp ʌŋe rɔ yi, ʌmari ɔ təmʌ, thalɔm mʌtəmʌ ma ʌŋthɔf, thalɔm aŋgbʌŋ ɔwuni ɔ yi-e, thalɔm kəpa ʌŋthɔf ʌŋe po chiyʌ ka ʌŋyɛthɛ ŋati, thalɔm a taŋ ni mʌshehɛkɛ, aŋyi ro ratha ka ʌthɔf ʌlɔm, thalɔm ʌŋ bayɛ ʌte ma yɔ ka ʌŋyɛthɛ ŋate.

3. Ληsəkəl bek∧ məsas

Wuni o wuni o ba ∧mari ta ∧ηesəm ηοη, r∧wankom roŋ yi k∧fisos ∧ηesəm ηοη.

4. Ληsəkəl bekn mnηlə

A y ϵ so təkə wop wuni rətar, thalom kəyis ko məsh ϵ k ϵ . A y ϵ so təkə wop wuni, kəthila atar də roŋ o roŋ. K Λ thila aŋfəm ka r Λ tar a yi təkə gbiŋe ki.

5. Ληsəkəl bek∧ tamath

A yε təkə th∧lər, kəsɔmpar, thalɔm kəgbalo wuni ka ʌnfɔsɔ rəkɔm.

6. Ληsəkəl bek∧ tamthurukin

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari mɔŋ a yi təkə sɔŋ kɔ kətanŋʌnε ka aŋthɔ-e.

7. Ansəkəl bekn tamthəderən

Aŋfəm ʌkəpet a thənʌnɛ teri ro der ka ʌŋthɔ. Ɗwa ʌŋ ba ʌmari ma kʌmʌ ʌŋthɔ ʌŋ gbəpər ŋa. Ɗwa ʌŋ ba ʌmari ma kʌmʌ ʌŋthɔ ʌŋ bum ŋa kəwur ka ʌŋe mə yɔ ŋa ʌŋgbʌy; ta ʌŋe məshim mʌsekranɛ ʌme, thalɔ m təkə yɔ aŋfəm alɔm ʌŋ ləsər mʌsekranɛ ʌme.

8. Aŋsəkəl bekn tamthərɛsas

Wuni o wuni o ba ʌmari kʌmʌ a thonkanε kɔ ta bepi wuni o wuni o kʌthi kɔ ʌmari mɔŋ ka rəwuni kəpet kətaŋʌnε ka ʌŋ thɔ.

9. Ληsəkəl bek∧ tamthərεηanlε

A yε təkə barkar wuni ka ʌŋfɔsɔ. A yε təkə bot kɔ dɛr ɔfenʌnɛ thalɔm kəfitha kɔ rʌthɔf ʌtel ka mʌ te mɔ yema.

10. Ληsəkəl bek∧ tɔfɔt

A yi təkə sɔŋ wuni o wuni ʌfɛrɛ ʌthənʌnɛ suʌ kɔ ɛləŋs ka ʌŋbare ŋa ʌŋthonkas gberkethe mə te yɔ ʌgbʌy ka kʌgbɛngbɛn ʌmari mɔŋ yi ʌŋgbɛthɛ ŋɔŋ, yi mʌləs thalɔm tʌləs a pa tɔ yɔ-e.

11. Ληsəkəl bek∧ tɔfɔt nin

- 1. Owa wuni o wuni a po bot ka ʌŋbare ŋa ʌŋthonkas bɛ ta mʌləs a pa mɔ yɔ-e, a yɛ təkə gbasi kəpa ʌte a lɔm kəpa tɔ yu-e təteŋ, haŋ thas a po gbɛngbɛŋ yi kələfthi ləfthi. Owa a sɔŋ kɔ ʌŋfɛrɛ ŋa kʌthonka kʌmʌ ɔ kʌthinɛka ʌte a deŋ kɔ. Owa thas a bəp kəpa ʌte a l m təteŋ yenka ma wop kɔ tɛn.
- 2. Owa a yε təkəwop wuni ka ʌŋthɔ ka mʌləs ʌme pəyi ɔ botɛ ri mʌta mɔŋ, pə ka ʌŋthɔ ŋa ʌŋthɔf ŋɔŋ-o, thalɔm ʌthɔf ʌtel ka ʌlɔkɔ a yɔ mʌləs mati-e. Owa a yɛ təkə thʌlər wuni pə thas mɔ to a bot təkəthʌlər wuni məshim ʌŋthɔ ka ʌŋlɔkɔ ɔ shim ʌŋthɔ-ɔ.

12. Aŋsəkəl bekn tɔfɔt mʌrəŋ

A yε təkə bot kəsəŋ ka ʌŋgbundu, ʌŋbɔnshɔ, mʌyirʌ thalɔm ʌte mɔ gbal, ɔwa kəsambos ayiki tɔŋ yi ʌŋes ŋɔ ʌfinɔ. Ɗwa wuni o wuni ba ʌmari ma kʌ yɔ ʌŋthɔ ʌŋ chimʌ kɔ ka ʌŋe mə bot kɔ kəsəŋ-e.

13. Ansəkəl bekn təfət məsas

- 1. Wuni o wuni o ba rʌwankom ra kʌkɔnε ro o yema yi kəbot məyira moŋ ro o yema-e ra thof o thof.
- 2. Owa wuni o wani o ba λmari ma kλtey hali ro a kom ko-e təkə konε ro o yema-e, thalom kəkalλnε ro o wur-e.
- 14. Ληsəkəl bek∧ tɔfɔt maŋlε
- 1. Wuni o wuni o ba Λ mari ma Λ k Λ buk Λ o ko Λ m Λ nk Λ n Λ thof Λ lom, Λ Λ a te dif Λ o.
- 2. Owa a yε təkə noy ko ∧mari ∧me ta salata ɛfof εyay yay, thalom rə tətək təlom tə woŋ rʌpolitikis, thalom tətək te ləsər mʌthank ma ʌŋyunaytɛd Neshon.
- 15. Ληsəkəl bək∧ tɔfɔt tamath
- 1. Wuni o wuni o ba λmari təkn yirλ ka ληthof non.
- 2. Owa wuni o baye mari təkə k∧thi okos koŋ ʌmari ma kayi ukin ka aŋthof ŋɔŋ, thalom kəbɛnt ko kʌmʌ o te shinkar kayi ukin ka ʌŋthof o te yema.
- 16. Ληsəkəl bək∧ tɔfɔt tamthrukin
- 1. Anfəm aruni yi anfəm abom po tɛna-e, an ba mʌri təkə nʌntʌnɛ mɔ to an yema-e; təkə te kəlɛnɛ tʌ ʌbɔnshɔ, ʌnthɔf, thalɔm ʌndina kʌmʌ an təpi tʌlek tan.
- 2. Owa a yε təkə not wuni kə konε bal∧ ka owe o te yema. Aŋe mən∧nt∧nε-e, aŋ yi təkə bɛŋ ka m∧yema maŋ.
- 3. Owa mʌ pəyi rʌlek ra mʌyira rʌ yi kʌboth ka ʌkələŋ kələŋ ka mʌyiranɛ-e, aŋə ka ʌkələŋ bɛ yi ka ʌŋthɔfe, a yi təkə bum ŋa də roŋ o roŋ maŋ yema yʌtha-e.
- 17. Aŋsəkəl bək∧ tɔfɔt tamthədɛrəŋ
- 1. Wuni o wuni o ba ʌmari təkə ba ʌken kon kon son. Owa o gbəli so kʌl ba ʌken yi afəm alomn.
- 2. Dwa wuni ο bayε mari təkə k∧thi ko ki r∧ foso rəkom.
- 18. Ληsəkəl bek∧ tɔfɔt tamthrɛsas

Wuni o wuni o ba nmari ma rnwankom ra kntəmtəmnε to o yema, εnanε yoŋ yi nŋdina o yema wop-e. Wa o ba nmari ma knshinkar nŋdina o yema, yi mnlanε moŋ. Owa o ba rnwankom ra knthəksn, knbntho, kntaŋnŋε yi kəthəksn mnlanε moŋ pəyi koŋ son-o, ka nkələŋ kələŋ yi afəm alom-o, dɛr ogberkethe-o, thalom ka nŋ qbundu ŋoŋ.

19. Ληsəkəl bek∧ tɔfɔt tamthrɛŋanlɛ

Wuni o wuni o ba rʌwankom ra ʌte o təmʌ yi kʌfɔf ʌte o yema-e. Owa rʌwankom ʌre o ba ri təkə bət ʌte o nanɛ kə tə bot ko kə səŋ yi kəthɛns, thalɔm kəsakəthi təra yi ɛtəmtəmnɛ də roŋ o roŋ kə təkəlɛnɛ ro o yi-e.

- 20. Ληsəkəl bek∧ kəgba
- 1. Wuni o wuni o ba ʌmari ma kʌwop məqbanɛ məthofəl yi kəkulunɛ ane o yema-e.
- 2. A yε təkə fəsar wuni kʌmʌ ɔ kɔkulunε ka ʌte ɔ te yema-e.
- 21. Ληsəkəl bek∧ kəgba ηin

- 1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌgbasi ʌgbʌp ka ʌŋkwament ŋa aŋthɔf ŋɔŋ, kətʌŋ ka kɔŋɔŋ gbeŋ thalɔm ka ɔwe ɔ thithe.
- 2. Aŋkwhamɛnt ʌŋ yi təkətʌŋʌnɛ ʌte aŋfem aŋ yema-e. Dwa mʌyema ʌme aŋ tə tɔrinɛ ŋʌ ka kʌtente thith aŋe aŋ yema-e, ka aŋgbundu. Dwa a yɛ təkə pɛnshanɛ ʌmari ma wuni o wuni po bək təki thith wuni-e, kama ɔ thith ɔwe ɔ yema ɔ təma ta ʌtɔŋ.
- 3. [Missing?]
- 22. Ληsəkəl bek∧ kəgba m∧rən

Dwa mʌ pəyi wuni o wuni ɔ yi kətɔŋ ka aŋfəm ʌkəpet-e, ɔ ba ʌmari ma kʌmʌranɛ kɔ kʌmʌ pəfisa kɔ kətʌŋ ka ɛmar ya aŋthɔf, ɛmar ya tʌthɔf tətel, kətʌŋʌnɛ ka mɔ to ɔ gbəli təmʌ ukolo yi yiki kətɔŋ ka aŋkos ŋɔŋ.

- 23. Ληsəkəl bek∧ kəgba εsas
- 1. Owa wuni o wuni o ba nmari ma knworək mnpanth, rnwankom ra knthith ko rəmnpanth yi ka olompi wati knmn nte pεnshanε kəson wuni mnpanth.
- 2. Dwa wuni o wuni o yi təkə ba ʌrʌm ʌthənʌnɛ bepi aŋ yo məpath məthənʌnɛ kəte to ʌgbay.
- 3. A yi təkə rʌm wuni o wuni ʌrʌm ʌfinɔ mə gbəli sɔŋ kɔ ayiki tɔŋ ka rʌlek rɔŋ yi kəmar mʌtʌy məlɔm ɔ yi təkə yɔ ka ʌkələŋ kələŋ ɔyi-e.
- 4. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkə kulunɛ, thalɔm kətəpi ʌnənki mə chimʌ kɔ kʌmʌ ɔ sɔthɔ ʌrʌm ʌfinɔ ka mapanth mɔ worək-e.
- 24. Ληsəkəl bek∧ kəgba manlε

Wuni o wuni o ba ʌmari ma kʌfothanɛ kəwur kʌyɔ mʌpanth to o yema. Owa o ba ʌmari ma kʌsɔŋ kɔ ʌlɔkɔ mɔ fothanɛ ʌlɔkɔ o lɔkɔ.

- 25. Ληsəkəl bek∧ kəgba tamath
- 1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kayi uyenki mədɛr, yi kʌbɔr kɔŋ. Dwa aŋ yi təkə ba ɛdi ɛbeki, ɛyet ɛwɔŋ, aŋseth kʌyi, tɔl ɛbeki, ɛmar ya ʌŋthɔf. Dwa ɔ yi təkə sɔthɔ ʌmar ka ʌŋlɔkɔ mɔ te yi rə məpanth-e, thalɔm utuy, bepi ɔ səkɛ ulopʌnɛ, thalɔm kəsəkɛ ubora, ubʌki, ɔwa sɔthəlɔm mʌ mɔ tə sɔ gbəli worək ka aŋyɛthɛ ŋɔŋ.
- 2. Aŋkomr Λ yi aŋfɛth bɛ a yi təkə sɔŋ ŋa məmari məthɔkɔŋ. Aŋfəth Λ ŋe ma kom ka k Λ te tha n Λ ntanɛ yink Λ te tha n Λ nt Λ nɛŋ, a yi təkə sɔŋ ŋa ɛmar ɛthənənɛ.
- 26. Ληsəkəl bek∧ kəgba tamthurukin
- 1. Uwath O wath ɔba ʌmari ma k ʌyɔkɔ ɔKarʌn A yi təkə yɔ wath o wath ɔ pon kʌ kʌraŋ ka ʌtaranthɛ təfɛth. Kɛrɛ kʌthəkəs tʌtol yi kʌkʌraŋ kəboli rəkɔm a yi təkə sɔŋ ki ka aŋfəth ʌŋe gbəli thəkəs yi kʌkaraŋ kati.
- 2. Dwa kakaran a yi təkə yo ki kʌmʌ kə gbəli mar ɔwuni kʌmʌ ɔ kɔ rodi, tə kəbʌr ʌyiki tɔŋ yi rʌwankom rɔŋ. Dwa kəyi təkə gbəli kʌrʌ kɔ kəsɔthrʌnɛ ɛmerʌ, kʌmuyʌnɛ, kə kʌrʌ rəyathki kətɔŋ ka tʌ bona ta ʌrʌru, anfəm ʌkəpet, ɛdina ɛgbaske gbaske, ɔwa yi kə kʌrʌ məthɔfəl mɔ to Anyunatɛd Neshon an yema-e.
- 3. Ankomra an ba ʌmari ma kathith ko kə karann kan yema anfɛth nan an karan-e.
- 27. Aŋsəkəl bekn kəgba tamthədɛrəŋ

- 1. Owa wuni o wuni oba ʌmari ma kʌtʌŋ mʌkur ma aŋfəm ŋɔŋ ʌme ɔ yema-e, yi ka ʌkələŋ kələŋ ɔ yi-e. O yi təkə yanthenɛ mʌtʌy ʌme, ɔwa ɔ yi təkə mar kʌmʌ mə kɔ ro di ka mɔyɛŋ.
- 2. Wuni o wuni o ba ʌmari ma kəbum mʌyi, mʌyɛt ʌme o bɛmpa yi ʌtafʌ ʌte kɔnɔŋ o gbal-e.
- 28. Ληsəkəl bek∧ kəgba tamthrεsas

Dwa wuni o wuni o ba nmari ma kntnηnnε nge o yema pəyi ka aŋthof ŋoŋ rəkor-o, thaom rə təthof tətel ro mo gbəli sotho nŋfɛrɛ na ka sotho mntny nme bɛ a gbal ka mnsekrnnɛ nme ka rnwnnkom ron kəyankan.

- 29. Ansəkəl bekn kəqba tamthrɛnanlɛ
- 1. Owa wuni o wuni o ba ʌŋgbɛthɛ ŋa təkə mar ʌkələŋ kələŋ o sɔthɔ rʌwankom bɛ o po teŋa yi kəwur ŋaŋiɛŋ.
- 2. Owa hali ma apa wuni o wuni o ba ʌmari yi rʌwankomrɔŋ, ta tʌrʌ ti kəpa ɔ yi ro ratha ka ʌ ŋthɔ. Owa ɔ yi təkə yikis ʌmari yi rʌwankom ra aŋkos ŋɔŋ. Owa ɔ anfəm ŋa rʌwankom.
- 3. Owa πmari πme yi rπwankom πre, ε son yε wuni mari təkə te tπηπηε mπbotəs ma Anyunayted Neshon.
- 30. Ληsəkəl bek∧ kəgba tɔfɔt

Dwa Λte yi ka mʌsekranɛ ʌme bɛ, a yɛ təkə gbasi ti təkə sɔmpar ʌŋthɔf, wuni o wuni, thalɔm ʌnənki ŋa ʌŋfəm, thalɔm təkə kasara ʌmari yi rʌwankom yi ka mʌsekranɛ ʌme.